

**ПОСЛІДОВНИЙ ПЕРЕКЛАД З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
НА СЛОВАЦЬКУ: МЕТОДИКА ЙОГО ВИКЛАДАННЯ В ПРЯШІВСЬКОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ В СЛОВАЧЧИНІ**

У статті представлено концепцію викладання послідовного перекладу на кафедрі україністики філософського факультету Пряшівського університету в Пряшеві (Словаччина) і далі докладніше представлено рукопис підручника з дисципліни «Послідовний переклад І», який готується до друку. У статті пояснюються методи, використані у цьому підручнику, відповідно до мети, яку ставить перед собою педагог та одночасно автор підручника при підготовці студентів до професії усного перекладача.

Ключові слова: *україністика, перекладознавство, послідовний переклад, тематичні блоки, методика викладання, усний переклад, навички усного перекладу.*

В статті представлена концепція преподавания последовательного перевода на кафедре украинистики философского факультета Прешовского университета в Прешове (Словакия) и далее более детально рукопись учебника по дисциплине «Последовательный перевод І», который готовится к печати. В статье объясняются методы, использованные в этом учебнике, согласно цели, к которой педагог и одновременно автор учебника стремится при подготовке студентов к профессии устного переводчика.

Ключевые слова: *украинистика, переводоведение, последовательный перевод, тематические блоки, методика преподавания, устный перевод, навыки устного перевода.*

In this work the whole conception of consecutive interpreting teaching at the Department of Ukrainian language FF PU is presented, the prepared manuscript of the university textbook for the subject CONSECUTIVE INTERPRETING I is also presented in detail and the used methods in this particular textbook in connection with the aims, which are examined during the students' preparation for this profession by the author and pedagogue, are explained.

Key words: *Ukrainian language, interpreting and translation, consecutive interpreting, thematic areas, teaching methodology, translation record, translation skill.*

Викладання послідовного перекладу зі словацької мови на українську і навпаки в університеті в Пряшеві не має давню традицію. На кафедрі україністики вимоги і пропозиції здійснювати переклад на різних заходах з'являлися, в основному, в 90-х роках ХХ століття. Однак, на кафедрі не було фахівців з цієї галузі. Навчальні програми кафедри були орієнтовані на підготовку вчителів для шкіл з українською мовою навчання та шкіл з викладанням української мови і літератури, а також підготовку працівників для культурних установ та різних організацій української нацменшини на території Словаччини.

Таким чином, предмет «Послідовний переклад» існує на кафедрі україністики філософського факультету Пряшівського університету вже сьомий рік. Його запроваджено до навчальної програми «Перекладознавство: українська мова і культура». Ба-

калаврський ступінь навчання спрямований на отримання навичок з писемного перекладу, магістерський ступінь – з усного, точніше, послідовного перекладу. Синхронний переклад, на нашу думку, повинен бути розрахований на випускників внз – майбутніх аспірантів (у Словаччині – докторантів), які мають психофізіологічні якості та мовні знання для опанування такого виду перекладу.

Засвоєння методики усного перекладу з української мови на словацьку й навпаки входить за нашою навчальною програмою до планів предметів «*Послідовний переклад 1*», «*Послідовний переклад 2*» і «*Послідовний переклад 3*». Ці дисципліни входять до навчальної програми магістерської кваліфікації. У навчальній програмі бакалаврського освітньо-кваліфікаційного рівня студенти відвідують курс з «*Основ усного перекладу*».

Курс «*Основи усного перекладу*» знайомить студентів з основними принципами перекладацького скоропису, складовими частинами якого є: смисловий аналіз («економне» формулювання кожного речення), горизонтальний запис (зліва направо, підметова і присудкова частина речення, тексту) і вертикальне розміщення (зверху вниз) запису. Вертикальне розміщення відображає також наявну у реченні синтаксичні зв'язки і різні типи відносин: причинно-наслідкові, допустовості, умовності й зіставлень. Студенти також вивчають запис речень за їхньою інтонацією. Водночас студент отримує перші навички з усного перекладу з листа, але й аудіювання текстів і їхнього запису (нотування). Оці навички представляє у своїй роботі О.В. Ребрій [6]. Про нотування пише у своїй праці Д. М'юглова [2].

Після успішного завершення бакалаврського ступеня навчання студенти можуть продовжувати навчатися на магістерському ступені. На заняттях з предмету «*Послідовний переклад 1*» застосовуються головним чином підготовчі вправи з усного перекладу текстів з галузі політики. Підручник, який ми підготували для цього курсу, містить наступні тематичні блоки:

- політика, державні візити, конференції;
- партії, парламент, вибори ;
- угоди, переговори, співробітництво, законодавство;
- війна і мир, боротьба і перемога, життя і смерть, люди;
- Європейський Союз, Європейський Парламент;
- засоби масової інформації, право, свобода, реформи, революція;
- наука й освіта, релігія.

Відбір вищенаведених блоків показала практика. Дивитися можна працю М. Чірікової та М. Вислоужілової [9].

Підручник укладено так, щоб починати з простих тематичних галузей з точки зору усного перекладу і переходити до більш складних. Студенти можуть працювати з підручником і самостійно, але присутність викладача є бажаною (передбачається). До підручника не додаються аудіозаписи, однак їх можна забезпечити і використовувати додатково. Тексти, які призначені для аудіювання, читає викладач. Вправи є різноманітними й застосовуються відповідно до потреб і конкретних цілей.

Тексти студенти прослуховують і переказують (репродукують) на мові-оригіналі або на мові перекладу (в залежності від завдання у підручнику). Якщо текст репродукований

мовою-оригіналом, наступне завдання у підручнику спрямоване на засвоєння нових словосполучень, мовних кліше у мові-перекладі. Наміром автора підручника є змусувати студента невпинно «переключатися» з одного мовного коду на інший, щоб автоматизувати мовні здібності студента і швидко реагувати (адаптуватися) в іншому мовному просторі, оскільки адаптацію вважаємо дуже важливим феноменом для перекладача. При послідовному перекладі тексти перекладаються в усній формі, вони є спонтанними, перекладач має можливість почути їх лише раз, причому в прямому контакті з реципієнтом та перципієнтом одночасно.

Оскільки перекладаються різні жанри, інколи й доповіді, лекції, дискусійні виступи, перекладач повинен записувати (занотовувати) текст. Деякі слова позначаються уже домовленими знаками – символами, які студент-майбутній перекладач засвоює. Також у випадку потреби студент створює свої власні знаки, т. зв. «універсальні» [2].

Студент також засвоює словосполучення та відповідні еквіваленти до них у мові-перекладі та водночас повинен запам'ятовувати відповідні знаки на їх позначення. Почутий текст студент повинен відразу опрацювати у пам'яті, тобто зробити семантичний аналіз, віднайти ключову інформацію, текст скоротити і переказати. Для отримання такої навички студент повинен якнайбільше працювати з текстом у такий спосіб. Цьому підпорядковано чимало завдань і у нашому підручнику.

Перший семінар у підручнику присвячений широко використовуваним поняттям у галузі **політики**, як-от: *політика, проблема, завдання, країна, конференція, конгрес, президент, генеральний секретар, обговорення, переговори* і т.д.

Другий семінар присвячений **проблематиці політичних партій, парламенту і виборам**. Крім засвоєння відповідників та символів у цій галузі, студент водночас розширює свій словниковий запас у цих областях. Він засвоює такі поняття, як *пряме виборче право, таємне голосування, право голосу, дільнична виборча комісія* у мові перекладу і в мові оригіналу. Крім цих сполук студент ознайомлюється, принаймні поверхово, і з іншими політичними устроями в країнах Європи та за її межами.

Третій семінар пов'язаний із засвоєнням таких понять, як **співробітництво, угоди, переговори, законодавство**. Студент засвоює символи таких понять, як *закон, конституція, законодавство, незаконність, точка зору, думка, самміт, нарада високого рівня*. Знаходить еквіваленти і запам'ятовує часто вживані сполучення слів, як *договір про тимчасове припинення вогню, договір про заборону випробувань ядерної зброї, багатостороння угода*, але і дієслів: *скасувати закон, порушувати закон, дотримуватися букви закону*. Тексти, з якими студенти працюють, містять саме такі словосполучення, або словосполучення, пов'язані з ними асоціативно, як на рівні форми, так і на рівні змісту.

Четвертий семінар (матеріал одного семінару студенти проходять на двох зустрічах – 4 академічних годинах; 1 академічна година в Словаччині дорівнює 45 хвилинам) орієнтований на **війну і мир, боротьбу і перемогу, життя і смерть, людей**.

Крім уже згаданих типів вправ, тексти в цьому розділі більші за обсягом. Крім того, про ту саму подію повідомляють різні тексти, з різних джерел. Студенти на основі різної інформації дають єдину, ними оброблену, цілісну інформацію мовою оригіналу. Потім студенти перекладають один одного. Таким чином, на майбутнього перекладача впливають психологічні фактори, які забезпечують студентів досвід перекладу різних текстів і

промов різної якості різними мовцями. Вправи більше орієнтовані на вживання записів – нотацій і перекладу з них, оскільки тексти за обсягом більші й тому складніші для запам'ятання.

П'ятий розділ (десята зустріч зі студентами) більше орієнтований на отримання інформації про **Європейський Союз та Європейський Парламент**. Тема опрацьована і за допомогою праць М. Чірікової та Л. Урієвої [8] та М. Чірікової та В. Клаусової [7]. Студенти через тексти, які слухають, переказують або обробляють як плани або резюме, дізнаються про історію цього об'єднання, його найважливіші інституції, якими є президент, парламент, рада, комісія, банки і декотрі комітети. Одночасно вони отримують необхідний понятєвий апарат з предметної області двома мовами.

Передостанній розділ присвячений **засобам масової інформації, правам, свободі, революції і реформам**. Завдання не відрізняються від попередніх. Проте, тексти довші. Таким чином, від студентів вимагається вдале проведення семантичного аналізу, гарний запис – нотація, який повинен бути уже на вищому рівні, ніж на початку семестру. Студенти під час перекладу продовжують переклад один одного, що може моделювати тип опосередкованого усного перекладу – т.зв. «пілотування».

Останній розділ присвячений **науці й освіті та релігії**.

До підручника мали б також потрапити тексти додаткового характеру і деякі символи, які в окремих розділах у підручнику студенти не проходять.

Усі тексти в підручнику взято з урядових та центральних українських газет і журналів, словацьких газет і журналів, розміщених в основному в мережі Інтернет. Зміст текстів відображає аспекти сучасних міжнародних відносин, внутрішньої політики в Словаччині та в Україні, словацьку та українську міжнародну політику. Використовуються також електронні енциклопедії, вільно доступні в мережі Інтернет. Тексти супроводжуються ключовими словами, фразами, скороченнями, необхідними для здійснення перекладу. Часто тексти містять конкретні заяви політиків та інших представників політичного та громадського життя, а отже, живу мову обох культур.

Книга виконує і лінгвокраїнознавчу функцію – розширює загальну обізнаність студента, знайомить його з основними суспільними реаліями. Тексти відображають реальну мову ХХІ століття, а також широкий діапазон і різноманітність політичного і громадського життя.

Навчальна програма включає в себе в рамках підготовки до усного перекладу такі предмети, як: *«Послідовний переклад 2»* та *«Послідовний переклад 3»*.

У предметі *«Послідовний переклад 2»* увагу студентів зосереджено на галузь економіки (фінанси і банківська справа), промисловість, сільське господарство та екологія. Типи завдань такі самі, як і в підручнику *«Послідовний переклад 1»*.

План предмета *«Послідовний переклад 3»* містить такі тематичні блоки: книжки, журнали, кіно, театр, образотворче мистецтво, туризм (переклади екскурсіводів).

Студенти відвідують обов'язкові предмети і синхронний переклад. Цей вид перекладу дуже важко здійснювати, і це можна робити тільки особам, які володіють потрібними психофізіологічними якостями. У нашій навчальній програмі цей предмет існує задля того, щоб кожен із студентів мав змогу спробувати і такий вид перекладу, щоб з'ясувати, чи має він реально такі здібності.

Далі наводимо декілька наочних прикладів з підручника.

Téma 1: POLITIKA, ŠTÁTNE NÁVŠTEVY, KONFERENCIE

Вуро́чіте si text. Zreprodukuje ho v S / Прослухайте текст. Відтворіть його словацькою мовою.

Прем'єр-міністр України мав зустріч із заступником міністра фінансів США Девідом Ліптоном, який бере участь у другому засіданні Українсько-американської міждержавної комісії.

Прем'єр-міністр розповів про зусилля, яких докладає Президент України та уряд для прискорення економічних реформ в нашій країні. Зокрема, він детально поінформував про останні укази Президента України з невідкладних економічних проблем.

Зі свого боку Девід Ліптон зазначив, що уряд США уважно стежить за ринковими перетвореннями в Україні. Він вважає, що проведення в Києві другого засідання Українсько-американської міждержавної комісії сприятиме значному прогресу в економічних відносинах між обома державами.

Preložte do U na základe textu.

Mať stretnutie, zúčastňovať sa na druhom zasadnutí, hovoriť o úsilí urýchľovať ekonomické reformy, informovať detailne o posledných výnosoch prezidenta, neodkladné ekonomické problémy, poznamenať, sledovať trhové zmeny na Ukrajine, napomôcť výraznému pokroku v ekonomických vzťahoch .

Zoznámte sa s nasledujúcimi symbolmi / Ознайомтеся з символами.

P політика

? питання, проблема, задача;

Δ представник, делегат, посол, член, учасник;

□ країна, держава, територія – округ, область, республіка, район;

О з'їзд, конференція, зустріч, конгрес, нарада, засідання, форум, збори, семінар, асамблея, сесія, мітинг;

Вуро́чіте si text. Použite symboly pre výrazy vyznačené tučným písmom. Povedzte obsah textu po slovensky / Слухайте текст. Використайте символи для слів, виділених жирним шрифтом. Перекажіть зміст тексту словацькою мовою.

Президент України Віктор Ющенко **провів** у Києві **зустріч** з **представниками** Світового **конгресу** українців, зокрема, з **президентом** цієї організації Аскольдом

Лозинським та головами представництв Конгресу в Австрії, Бельгії, Бразилії, Іспанії, Канаді та США.

Сторони обговорили шляхи розвитку українських організацій в діаспорі та розширення їхніх можливостей представити Україну за кордоном. **Глава держави запевнив**, що Україна робить усе, щоб українці, які з тих чи інших причин опинилися за межами історичної батьківщини, відчували міцний зв'язок зі своєю культурою, мовою, історією. Він **висловив переконання**, що всі українці, де б вони не проживали, вболівають за розвиток демократичної **України** і своїми досягненнями поліпшують міжнародний імідж **Української держави**.

Preložte rýchlo do U / Перекладіть швидко українською мовою.

Realizovať stretnutie, viesť rozhovor o možných spôsoboch vývoja a šírenia možností predstaviť Ukrajinu v zahraničí, zdôrazniť, vysloviť presvedčenie, presvedčiť.

Správne preložte a prirad'te výrazom správny symbol / Правильно перекладіть вирази. Призначте їм правильний символ.

Передова країна
Країна з ринковою економікою
Велика сімка
Правова держава
Великі держави
Країна – постачальник нафти газу тощо
Ядерна держава
Країна, що розвивається
Промислово розвинута країна
Міський район
Житловий район
Країна, що приєдналася
Посольство
Надзвичайний і Повноважний посол
Молодший член (партнер)
Країна – член організації, союзу

Urobte zmyslovú analýzu, zapíšte text vertikálne a preložte / Зробіть семантичний аналіз, запишіть текст вертикально і перекладіть його.

Британський міністр фінансів Гордон Браун виголосив плани подолання бідності у світі. Він порівняв їх з планом Маршалла, розробленим Сполученими Штатами для подолання негативних наслідків війни в Європі. У 2005 році ЄС матиме унікальну можливість запропонувати план економічного розвитку для країн, що розвивються. Це буде нова угода між найбагатшими та найбіднішими країнами – така, в якій країни, що розвиваються, виступатимуть не прохачами, а рівними партнерами. Складовими

такого плану, на думку Гордона Брауна, мають бути міжнародне пом'якшення боргових зобов'язань бідних країн, новий раунд переговорів про торгівлю. За словами міністра, Британія скористається своїм головуванням у великій сімці, а також президентством у Європейському Союзі, щоб переконати міжнародну спільноту підтримати плани боротьби з бідністю.

Správne prirad'te zodpovedajúci ekvivalent a symbol / Правильно призначте відповідний еквівалент і символ.

Vyvenovat' veľvyslanca	відкликати посла
Odvolat' veľvyslanca	повноважний представник
Splnomocnený predstaviteľ	призначити посла
Predstaviteľ oficiálnych orgánov	посланець, депутат
Prijímat' nových členov	представник офіційних органів
Sprostredkovateľ	посередник
Poslanec	приймати нових членів

Téma 2: STRANY, PARLAMENT, VOĽBY

Zoznámte sa s nasledujúcimi symbolmi / Ознайомтеся з наведеними символами.

П партія

П² партії

? проблема

?² проблеми

! рішення, резолюція

ДМ демократія

ДМ² демократичні сили

Prirad'te správny ekvivalent z ponúknutých / Призначте правильний еквівалент з групи запропонованих.

Партійна приналежність	vládna strana
Партійна коаліція	radikálne strany
Партійні внески	centristická (stredová) strana, strana stredu
Правляча партія	ľavicová strana, pravicová strana
Радикально настроєні партії	strana väčšinová strana, menšinová strana
Партійна чистка	koalícia strán

Центристська партія	členské poplatky
Партія лівого (правого) крила	stranička príslušnosť
Партія більшості (меншості)	straničke čistky
Радикальна партія	prestúpiť do inej strany
Перейти до нашої партії	radikálna strana

Zapište vertikálně, preložte, venujte pozornost výrazom, ktoré sú vyznačené tučným písmom / Запишіть вертикально, зверніть увагу на слова, які виділені жирним шрифтом.

A, У майбутніх парламентських виборах візьмуть участь 28 партій та **партійних блоків**. Серед них **центристські партії**, а також **партії лівого та правого крила**. За результатами **опитування громадської думки**, найбільшою популярністю у виборців користуються **соціалістична, соціал-демократична, ліберальна партії**. Місця у парламенті також дістануть **Партія зелених та Народний Рух України. Партія більшості** матиме право сформувати уряд.

Б, До **чергових парламентських виборів** польські партії почали готуватися ще з того самого моменту, коли прем'єр заговорив про свою **добровільну відставку**. Згідно опитування громадської думки, **Демократичній партії** не варто розраховувати на входження до сейму. Натомість колишні партнери прем'єра **коаліції лівих демократичних сил** мають усі шанси подолати **п'ятивідсотковий бар'єр**, соціологи пророкують їм від 6% до 11%. **Перші позиції в рейтингах** надійно закріплені за **партіями правого напрямку**: «Право та справедливість» - 21% та «Громадянська платформа» - 18%. **Радикальна партія** «Самооборона» теж може розрахувати на 15%. Таким чином, є усі підстави вважати, що сформувати парламентську більшість і, відповідно, **коаліційний уряд** доведеться партіям-представникам правого табору.

Preložte do U.

Na hranici piatich percent sa pohybuje neobvykle veľa strán. Parlament nemajú istý staré ani nové strany. Pád preferencií na historické minimá berú v SDKÚ mimoriadne vážne. Cez víkend sa bude situáciou strany, ktorá bola roky lídrom pravice, zaoberať ústredná rada. Bývalí voliči sa podľa agentúry Focus presunuli najmä k nerozhodnutým. Z tých, čo už preferujú inú stranu, je najviac pri Obyčajných ľuďoch a KDĽ. Medzi nevoličov sa zaradila necelá desatina. Z rastúceho znechutenia voličov z tradičných strán ťažia netradičné politické hnutia. Vyplýva to z prieskumov agentúry Focus. Podľa sondáže agentúry Polis pre TA3 by mohli voliči skôr veriť tradičným stranám. Najväčšie rozdiely sú v popularite strany Obyčajní ľudia a strany 99 percent.

Ромôска: *В межах п'яти відсотків, історичний мінімум, центральна рада, не виборці, менше одна десята.*

Preložte a označte správnym symbolom / Перекладіть і позначте правильним символом.

Партійна делегація
Урядова делегація
Торгівельна делегація
Парламентська делегація
Приймати делегацію

Консульство (консул, консульський)
Генеральне консульство

Иноземне посольство
Охорона посольства

TĚMA 3: SPOLUPRÁCA, DOHODY, ROKOVANIA, ZÁKONNOSTĚ

Nájdite vhodné ekvivalenty k uvedeným spojeniam / Віднайдіть відповідники до цих сполук.

Dvojstranná (bilaterálna spolupráca)
Dohoda o dočasnom prímerí
Obchodná zmluva
Ratifikovať dohodu
Trojstranná dohoda
Legálna dohoda
Dohoda o zákaze skúšok jadrových zbraní
Viacstranná (multilaterálna) spolupráca
Dosiahnuť (vypracovať, potvrdiť, schváliť, ratifikovať) dohody
Dohoda o nešírení jadrových zbraní
Porušiť dohodu
Mierová dohoda
Dohoda o vydaní zločinca

ПОМÔСКА: Домовленість про припинення вогню, ратифікувати договір, правова угода, багатостороння співпраця, договір про непоширення ядерної зброї, мирний договір, двостороння співпраця, торгівельний договір, тристороння угода, договір про заборону випробувань ядерної зброї, досягти (укласти) угоди, порушити угоду, договір про видачу злочинця.

Vypočujte si nasledujúci text. Urobte sémantickú analýzu a notačný zápis. Text potom pretlmočte / Прослухайте наступний текст. Зробіть семантичний аналіз і запис. Текст потім перекладіть усно.

Грецькі чиновники спростовують повідомлення ЗМІ про те, що уряд Греції нібито бажає переглянути угоду про можливу допомогу з боку Євросоюзу і Міжнародного валютного фонду (МВФ). “Від Греції не виходило ніяких ініціатив по перегляду угоди”, - сказав сьогодні агентству Reuters високопоставлений представник грецького Мінфіну. “Є угода про механізм підтримки (Греції), і ми його дотримуємося”, - додав чиновник, що попросив не називати його імені в ЗМІ. Представники керівних органів Європейського союзу і Європейського центрального банку не знайшли, як прокоментувати повідомлення про бажання Греції змінити домовленості, досягнуті на саміті ЄС 25-26 березня. Раніше агентство Market News International з посиланням на неназваних грецьких чиновників повідомило, що Афіни хочуть внести поправки до угоди про потенційну допомогу за участю МВФ, досягнуту на саміті Євросоюзу минулого місяця. “Причина в тому, що з часу саміту прем’єр-міністр Георгіос Папандреу отримав інформацію від МВФ про можливі заходи і реформи, які фонд жадає в обмін на фінансову підтримку, - сказало джерело. - Заходи жорсткі і можуть викликати соціальні і політичні хвилювання. Після цього деякі члени кабінету міністрів виступили проти участі МВФ”.

Zapište symbolmi spojenia / Запишіть символами словосполучення.

Тимчасовий уряд, законопроект, молодший партнер, супердержава, пакет законів, країни, що розвиваються, життєво важливі інтереси, успішні переговори, коло питань, демократичні інститути, консульство, точка зору президента, глобальні проблеми.

Vypočujte si nasledujúce texty v U. Urobte si vertikálny zápis použijúc pri tom symboly, zo zápisu text preložte do S / Прослухайте наступний текст українською мовою. Зробіть вертикальний запис, використовуючи символи. Із запису текст перекладіть усно словацькою мовою.

Протягом 24-26 березня у Мінську проходить міжнародна спеціалізована виставка «Засоби автоматизації Інформатика – 2000», у якій візьме участь і Україна.

Північна Корея погодилася розширити порядок денний переговорів з Південною Кореєю, з тим, аби включити до нього дипломатичні та гуманітарні проблеми. Про це було оголошено по закінченні другого дня переговорів, що проходять у Пекіні.

Біля 30 тисяч ортодоксальних євреїв зібралися на мітинг у північній частині Хеврону, який проходив під егідою прем’єр-міністра Ізраїлю.

Виступаючи з 4-годинною промовою у Гавані на регіональній конференції жінок, кубинський лідер заявив, що більша свобода торгівлі з США спричинить ще більшу залежність країн Латинської Америки від північного сусіда.

У Пекіні невдачею закінчилися переговори між Північною та Південною Кореєю, що продовжувалися тиждень.

Preložte nasledujúce spojenia / Перекладіть наведені словосполучення.

Порядок денний саміту, чергова зустріч у верхах, позачергова зустріч у верхах, світовий саміт, саміт великої вісімки, приймати участь у роботі саміту, проводити саміт, декларація за результатами зустрічі у верхах, щорічний саміт, двостороння зустріч у верхах, економічний саміт, приймати саміт, конференція на найвищому рівні, зустріч на найвищому рівні з питань боротьби з наркотиками, президентський саміт.

Висновок.

Метою курсу «Послідовний переклад» є засвоєння символів та техніки занотовування (запису перекладача), поступове набуття навичок усного перекладу і розширення словникового запасу (стійких словосполучень, поступове набуття навичок і мовних кліше) у окремих тематичних групах.

Вправи з інструкціями типу: *прослухайте текст, перекажіть його зміст в оригіналі, правильно перекладіть вирази, доберіть відповідник до виразу, до виразу правильно доберіть символ, наведені словосполучення слів запишіть символами (символом), зробіть семантичний аналіз тексту, запишіть речення горизонтально, запишіть текст вертикально, текст швидко перекладіть мовою перекладу*, і т.д. мають допомогти в досягненні мети, яку ми поставили заздалегідь в інформаційному листку до предмета.

На нашу думку, суворе виконання завдань, які ми поставили перед собою в межах окремих одиниць – предметів – наших навчальних програм з перекладу, допоможе досягти такого рівня профілю наших випускників, який зазначається у характеристиках наших навчальних програм. Для нас найважливіше – виконати обіцянки, які ми дали усім, хто є (був) зацікавлений у навчанні на нашій кафедрі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Максимов, С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови): Навчальний посібник. – Київ: Ленвіт, 2007.
2. Müglová, D.: Komunikácia, tlmočenie, preklad alebo Prečo spadla Babylonská veža. – Bratislava: Enigma, 2009.
3. Opalková, J.: Konzekutívne tlmočenie I. – Prešov: Prešovská univerzita 2011. Режим доступу: <http://www.pulib.sk/elpub/Opalkova1/index.htm>
4. Opalková, J.: Didaktický aspekt predikcie interkultúrnej komunikácie z pohľadu translatológie. In: Historicko-kulturologické minimum vo vyučovaní cudzích jazykov. – Nitra 2010, s. 31 – 36.
5. Opalková, J.: Sprievodcovské tlmočenie v kontexte prax verzus intuícia, teória verzus didaktika. In: Nová koncepcia univerzitného vzdelávania prekladateľov a tlmočníkov na Slovensku. Zb. z vedeckého seminára s medzinárodnou účasťou. Preklad a tlmočenie v kontexte zjednotenej Európy. Sekcia II. Didaktika prekladu a tlmočenia – čiastkové problémy. – Nitra 2010, s. 149 – 157.
6. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису. – Вінниця: Нова книга, 2006.
7. Csiriková, M. – Klausová, V.: Odborný překlad v praxi. Cvičné texty pro rusisty. – Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2006.
8. Csiriková, M. – Urieová, L.: Odborný překlad v praxi (na rusko-českém materiálu). – Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2005.

9. Csiriková, M. – Vysloužilová, E.: Propedeutická tlumočnická cvičení I. – Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1997.

Примітка: This contribution/publication is the result of the project implementation: *Retrofitting and Extension of the Center of Excellence for Linguaculturology, Translation and Interpreting* supported by the Research & Development Operational Programme funded by the ERDF.